

nobres de l'administració autonòmica sota el lema d'«Els treballadors de la Generalitat, pel català». Molt aplaudida també la del Bloc d'Estudiants Agermanats («Utilitzem i defensem el català»), la mateixa que encapçalava la primera manifestació, convocada immediatament conèixer-se la sentència el dinou de novembre passat.

Partits i sindicats passejaven també les seues consignes. Diferents col·lectius d'UPV, amb consignes més diferents encara: «Castelló, Sí al català», «UPV de la Vallidigna contra la Constitució»... Partits-guadiana, com la Unificació Comunista de Espanya, el POSI i la Jove Germania. Sindicats com la CNT, la Federació d'Ensenyament de Comissions Obreres («Ara i ací volem ensenyar en català»), la Confederació Sindical de Treballadors de Catalunya, o, molt aplaudit, el Sindicat de Treballadors de l'Ensenyament del País Valencià. Els estudiants de Mallorca i Barcelona també es feren notar: la Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya, l'Assemblea d'Estudiants el Bloc d'Estudiants Nacionalistes («Mallorca amb València»).

Una bona colla d'estudiants d'institut i formació professional. La Coordinadora d'Escoles en València de la comarca de la Ribera, amb tot i pancarta quadribarrada, i una representació d'estudiants de Perpinyà, sorpresos amb l'espectacle.

I sobretot pobles, una llista inacabable de topònims locals i comarcals. La més divertida, premi a l'enginy i gràcia que dirien els fallers (alguns dels qual, de distintes comissions, presents també en la marxa) la que portaven els de Favara: «A Favara parlem la llengua de Vicenteta». Les coses clares: «Puçol pel català, i xim pum». I matisos dignes de consideració: «Bonrepòs i Mirambell, pel valencià viu i modern». I de dalt a baix, gràcies Toni Mestre, Benicarló, l'Alcalatèn, Borriana, amb l'Agrupació Borrianenca de Cultura al front, Castelló, Meliana, Ontinyent, Sueca, Gandia, Alacant —la mateixa que encapçalà la manifestació d'ara farà un any—, Elx, Algemesí, Altea...

Al final, davant l'Audiència Territorial, des d'un cadafal, **Rafa Company** i un **Eliseu Climent** exultant com poques vegades, més que llegir, bramaven la filera inacabable d'adhesions que, paperet a paperet, anaven arribant: Grup de Danses de les Coves de Vinromà, CC.OO. del Banc de Bilbao, Federació Provincial de FETE/UGT de València, Grup de dones de Burjassot, Col·lectiu Esquerria

Unida d'Aldaia, Associació de pares del Col·legi públic de Corbera de la Ribera, Comitè d'Empresa de Sáez Merino, Ràdio Mediterrània de Ciutat de Mallorca, Grup d'escacs Època d'Elx, Societat d'espeleologia Acclivis de Crevillent, Falla Fra J. Rodríguez de València, Comitè Central del Partit Comunista del País Valencià, Foto-club Alzira, Institut de Batxillerat Clot del Moro Sagunt, Amics del Museu d'Onda, Club de Rugbi de Castelló, Biblioteca Municipal de Tavernes, Centre Cultural Miguel Hernández d'Oriola, Associació de veïns Pla-Carolines d'Alacant, Banda Primitiva de Paiporta, MDT de la Safor, Col·lectiu d'UPV de Xàbia, Filà de Moros Al Azdrac de Pego, Associació de Metges Joves de Castelló, Comitè de Solidaritat amb Nicaragua d'Elx, Associació professional de la Policia Municipal, Unió de periodistes del País Valencià, Club Pilotari de Castelló, Ajuntament de Betxí, Claustre de professors de l'institut de batxillerat de Catarroja, Unió de Llauradors i Ramaders, Grup Escolta Sant Pasqual de Castelló, Falla Via del Material de Sueca, PCE-ml, Col·lectiu Mili-caca de Barcelona, Escola La Florida, Justícia i Pau de Castelló, Moviment Cooperatiu d'Escola Popular, Colla Muntanyenca del Campello, Aina Comercial d'Alimentació d'Ondara, Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears, Grup de Danses Trapig de Beniarjó i Grup de Dolçainers de la Safor, MCPV d'Alacant, Joventuts Socialistes

d'Alacant, Unitat de Joves del País Valencià, Revista *Arnera* de Castelló, Museu Municipal de Ceràmica de Manises, Federació Progressista, Crida a la Solidaritat, Associació cultural Alcoià Comtat, Grup per la Pau i el Desarmament, Coordinadora d'Aturats, Grup de Dones de Benicarló, Alumnes de les Facultats de Filosofia i Químiques de Tarragona, Assemblea de representats del Col·legi Universitari de Castelló... **Rafa Company** i **Empar Ferrer** no tenien prou mans per agafar tots els comunicats que arribaven i que **Queti Valera** intentava encabir en una voluminosa carpeta. Prop d'un miler d'adhesions, comptaven, s'havien solidaritzat amb la manifestació.

A la fi, **Alfred Mondria**, del Bloc d'Estudiants Agermanats, **Valerià Miralles**, en nom de les forces polítiques convocants de l'acte, i **Vicent Pitarch**, representant d'Acció Cultural del País Valencià, van reflectir amb paraules el que s'havia fet ben palès al carrer: el rebuig del País Valencià i de tots els Països Catalans a una agressió injustificable contra el procés normalitzador de la nostra llengua.

En acabar els darrers acords de La Moixaranga, una més injustificable encara càrrega de la policia estigué a punt de tacar l'èxit d'una manifestació que havia desbordat totes les previsions possibles. No pogueren, però, i la crònica de l'acte és la crònica de l'èxit. Molt poques manifestacions s'han vist com la que recorregué València dissabte passat. □

PACA SEVILA, ORGANITZADORA

Joves i reivindicatius

Una nota destacable en la manifestació: la xifra global i, sobretot, una presència de gent nova, jove, una generació d'ara mateix.

F. Nicolàs

La gran quantitat de joves que assistiren a la manifestació és, segons Paca Sevilla, una de les organitzadores, potser la dada més important a destacar. «També caldria parlar, és clar, de la xifra de manifestants, que superà totes les nostres previsions, i del clima reivindicatiu, pacífic i lúdic que, malgrat les provocacions, aconseguirem de mantenir durant tot el trajecte. Però potser el més emocionant fou constatar que hi havia molta gent «nova», molts xics i xiques, d'una generació no marcada per les lluites polítiques dels darrers vint

anys, que feren seus els motius de la manifestació».

Segons Sevilla, la manifestació del dissabte fou una digníssima resposta a l'agressió sofrida per la llengua, «amb la constatació, tan grata, que cada vegada som més els valencians orgullosos de ser-ho, de la força creixent del nacionalisme cívic». Per als que treballaren, des d'Acció Cultural, en l'organització de la campanya, el resultat, tant dels actes fets en instituts, pobles, entitats cíviques, etc., com de la demostració final, fou sorprenent. «Organitzar la resposta cívica a la sentència, en el termini d'un mes i amb escassa infraestructura humana i material, ha estat una esgota-

dora correguda contra rellotge. Es tractava, alhora, de donar una constatació ferma i ràpida, però també de fer una crida a l'ús social de l'idioma, i de sensibilitzar vers aquest problema els sectors socials que ens pareixien més efectius per a continuar treballant, tot tractant de penetrar en l'incipient teixit cívic d'aquesta societat valenciana, tan invertebrada».

Una altra de les constatacions ha estat, també, el fet que Acció Cultural és l'entitat cívica amb més força al País Valencià. «Personalment, crec que la seua tasca en el futur, la més immediata, ha de ser la d'assumir la potenciació dels grups per la normalització de l'idioma, col·lectius organitzats en cada poble, en cada barri, en cada àmbit de treball... aquest ha de ser-ne el proper objectiu».

La presència de les comarques en la manifestació, amb un gran contingent de gent procedent de pobles i ciutats d'arreu el país, n'ha estat, segons els organitzadors, un dels grans èxits. «Ja ho suposàvem, quan començarem a veure, dies abans, que el nombre d'adhesions de tota mena d'entitats superava el miler, inclosos fins i tot ajuntament i alcaldes de partits, com el PSOE, que s'ha desentès absolutament de tota aquesta història. Però dissabte, en trobar-nos amb la presència tan activa de milers i milers de ciutadans de comarques, amb les seues pancartes, demostrant molt clar qui eren i d'on venien, la sorpresa fou magnífica».

El fet que la manifestació se celebrava a València, després d'una forta campanya contrària d'un dels més importants mitjans de comunicació de la ciutat, *Las Provincias*, era la inquietud més forta dels organitzadors. «Teníem una forta prevenció, després de la campanya en premsa tan forta parlant d'«invasió estrangera», que ens havien fet... però el cert és que, a la fi, les agressions que vam rebre, les provocacions, no foren gens importants en comparació amb allò que esperàvem. La reacció dels manifestants fou molt bona, pacífica i irònica amb la major part de provocacions... I bé, cal dir també que les consignes foren majoritàriament les més apropiades, les més boniques d'acord amb allò que es pretenia. I després, la forta solidaritat rebuda des de les universitats i les instàncies cíviques de la resta de la nostra nació, de tots els Països Catalans. La presència d'estudiants catalans i mallorquins, no tan nombrosa com tractà de fer creure el diari *Las Provincias*, però sí molt important, fou tan valuosa per la solidaritat

i la preocupació que demostra com pel fet que contribueix a donar a conèixer la situació del País Valencià, ben especial, a les altres zones de parla catalana».

Pel que fa a l'agressió final dels feixistes i de la policia espanyola, els organitzadors reconeixen que fou «un moment de forta tensió». L'opció fou, malgrat la provocació, fer una crida a la tranquil·litat. «Vam valorar

que respondre a les seues agressions seria fer-los el joc i destruir allò que havíem aconseguit amb la pacífica demostració de força que havia tingut lloc minuts abans». Les conseqüències, tenint en compte la forta presència d'un públic molt jove, ben radicalitzat, haurien pogut ser molt greus, segons Paca Sevilla, «però aconseguírem, enfront de la falta d'habilitat de la policia i les provocacions feixistes, restituir la calma». □

MANIFESTACIÓ CONTRA LA SENTÈNCIA

Barcelona, més solidària

«Més solidària que mai», tot de partits i de figures de l'àmbit cívic, polític i cultural, es van manifestar en una Barcelona oberta, que, d'una manera clara, va jugar fort per l'idioma, pel nostre país.

Nel·lo Pellicer

Dijous passat la manifestació convocada per la FNEC (Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya) a Barcelona en contra de la sentència que prohibeix l'ús del català a les uni-

La manifestació, que anava encapçalada per una gran senyera, les ensenyas de Santa Eulàlia i Sant Jordi i una pancarta amb el text de «Si a l'ús de la nostra llengua», va transcórrer entre la plaça de la Universitat i plaça de Sant Jaume sense cap mena d'incidents. Al llarg del recorregut es crida-

Joan Guitart, Josep Laporte, Joaquim Ferrer, Antoni Dalmau, Joan Granados, Joan Triadú, Joan Colomines, Anton Canxelles, Miquel Sellarés...

versitats valencianes va reunir unes cinc mil persones, segons fonts de la guàrdia urbana, i entre deu i quinze mil, segons els organitzadors. Entre els assistents hi havia destacats membres del món de la política, l'ensenyament i la cultura catalana, tots ells sota una mateix lema. Com digué algú: «un bon preàmbul del que serà demà passat a València».

ren consignes com: «País Valencià parla català», «Català a la Universitat»...

A les primeres files hi havia els consellers Josep Laporte, Joaquim Ferrer, Joan Guitart i Josep Miró, el president de la Diputació de Barcelona, Antoni Dalmau, Joan Granados director de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió, Ramon Espasa,